

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інститут архітектури, будівництва і туризму

Кафедра архітектурного проектування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

архітектури будівництва і туризму

 Василюшин Я.В.

«01» 09 2017 р.

**НАУКОВІ МЕТОДИ РЕГЕНЕРАЦІЇ ІСТОРИКО-МІСТОБУДІВНИХ
КОМПЛЕКСІВ І АНСАМБЛІВ**

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

Другий (магістерський) рівень
(рівень вищої освіти)

галузь знань

19 Архітектура та будівництво
(шифр і назва)

спеціальність

191 Архітектура та містобудування
(шифр і назва)

спеціалізація*

(назва)

вид дисципліни

обов'язкова
обов'язкова /вибіркова

Робоча програма дисципліни «Наукові методи регенерації історико-містобудівних комплексів і ансамблів» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня **магістр** за спеціальністю «191 Архітектура та містобудування».

Розробник:

зав. кафедри архітектурного проектування, к.арх., професор

 Лукомська З. В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри архітектурного проектування

Протокол від «31» 08 2017 року № 1.

Завідувач кафедри архітектурного проектування

 Лукомська З. В.

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри архітектурного проектування

 Лукомська З. В.

*Робоча програма передатверджена на засіданні кафедри архітектури та містобудування
Протокол №1 від 31.08.2018р.*

Завідувач кафедри

 З. В. Лукомська

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Наукові методи регенерації історико-містобудівних комплексів і ансамблів» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр 1		Семестр _____	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	5		1			
Кількість модулів	1		1			
Загальний обсяг часу, год	150		150			
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	54		54			
лекційні заняття	18		18			
семінарські заняття	-		-			
практичні заняття	36		36			
лабораторні заняття	-		-			
Самостійна робота, год, у т.ч.	96		96			
виконання курсового проекту (роботи)	30		30			
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-		-			
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	18		18			
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20		20			
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	18		18			
підготовка звітів з лабораторних робіт	-		-			
підготовка до екзамену	10		10			
Форма семестрового контролю	Курсовий проект		Курсовий проект			

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Регенерація історико-містобудівних комплексів та ансамблів має на меті впровадження комплексу заходів щодо збереження, охорони та співіснування історико-культурної спадщини та сучасної забудови міста. Також запропоновані заходи повинні сприяти підвищенню ролі пам'яток архітектури та цінної історичної забудови у суспільстві.

Головними завданнями регенерації історико-містобудівних комплексів слід вважати:

- оновлення історичної планувальної структури міст, регулювання їх розвитку;
- оздоровлення міського середовища шляхом проведення заходів по очищенню повітряного і водного басейнів;
- оновлення промислових районів;
- покращення житлового середовища міста;
- збереження пам'яток архітектури;
- удосконалення мережі міських вулиць;
- впорядкування систем зовнішнього транспорту;
- удосконалення і модернізація мереж комунального господарства.

Дана навчальна дисципліна має на меті ознайомити студентів архітектурної спеціальності з місцем і значенням процесу регенерації та модернізації у сучасному містобудуванні, критеріями визначення цінності архітектурної спадщини, принципами і методами реконструкції сформованих архітектурно-містобудівних комплексів.

В процесі вивчення даної дисципліни необхідно розглянути наукові пропозиції по вдосконаленню і реконструкції історично-складених архітектурних комплексів, які забезпечують збереження і розвиток їх культурно-історичної та містобудівної спадщини у всій її повноті та значимості.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей, а саме:

студенти повинні знати:

- головну мету проведення регенерації та модернізації забудови та її головні завдання;
- головні типи заходів щодо регенерації житлових кварталів;
- як формуються вихідні дані для регенерації, реконструкції;
- методiku проведення загального дослідження забудови;
- принципи та засади стратегії регенерації квартальної забудови;
- особливості функціонування системи соціально-побутового обслуговування, транспортно-дорожньої мережі, підземного простору;
- методiku визначення шляхів впорядкування структурно-планувальної організації забудови.

студенти повинні вміти:

- проаналізувати проблеми організації сельбищних територій;
- визначити до якої зони, у відповідності до містобудівної ситуації належить квартал;
- провести аналіз існуючого стану забудови;
- визначити конфліктні ситуації у існуючій містобудівній структурі;
- узагальнити результати аналізу та представити аналітичні схеми;
- запропонувати можливі заходи щодо регенерації та модернізації забудови кварталу;
- провести пошук шляхів розвитку історико-містобудівного комплексу, представити варіанти пропозицій;
- розробити концептуальну програму регенерації історико-містобудівного комплексу;
- розробити варіанти графічної презентації ідеї.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Наукові методи регенерації історико-містобудівних комплексів і ансамблів	18			
ЗМ1	Наукові методи регенерації історико-містобудівних комплексів і ансамблів	18			
Т 1.1	Вступ. Місце і значення процесу регенерації та модернізації у сучасному містобудуванні.	2		1 - 14	
Т 1.2	Стратегія регенерації квартальної забудови	2		1 - 14	
Т 1.3	Загальне дослідження історичної забудови	2		1 - 14	
Т 1.4	Історико-містобудівні концепції. Архітектурно-естетичні концепції	2		1 - 14	
Т 1.5	Візуальне сприйняття історичних містобудівних ансамблів в умовах регенерації	2		1 - 14	
Т 1.6	Реконструкція транспортно-дорожньої мережі	2		1 - 14	
Т 1.7	Освоєння підземного простору	2		1 - 14	
Т 1.8	Модернізація системи соціально-побутового обслуговування	2		1 - 14	
Т 1.9	Програма регенерації та модернізації кварталу	2		1 - 14	

Всього:

М1 – змістових модулів 1

3.2 Теми практичних занять

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Наукові методи регенерації історико-містобудівних комплексів і ансамблів	36			
ЗМ1	Наукові методи регенерації історико-містобудівних комплексів і ансамблів	36			

Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
П 1.1	СТРАТЕГІЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ КВАРТАЛЬНОЇ ЗАБУДОВИ <ol style="list-style-type: none"> 1. Центральні райони великого міста 2. Серединна зона міста 3. Садибна забудова 4. Периферійні райони міст, що швидко розвиваються 	6		2	
П 1.2	ЗАГАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ ЗАБУДОВИ <ol style="list-style-type: none"> 1. Історико-архітектурна цінність забудови 2. Аналіз сучасної організації історичної забудови 3. Аналіз транспортних та пішохідних потоків 4. Виявлення конфліктних ситуацій 	6		2	
П 1.3	РЕКОНСТРУКЦІЯ ТРАНСПОРТНО-ДОРОЖНЬОЇ МЕРЕЖІ <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні цілі реконструкції транспортно-дорожньої мережі міста в цілому 2. Заходи щодо реконструкції вулично-дорожньої мережі 3. Система влаштування великих парківнів індивідуальних транспортних засобів. 	6		2	
П 1.4	ОСВОЄННЯ ПІДЗЕМНОГО ПРОСТОРУ <ol style="list-style-type: none"> 1. Мережі та обладнання інженерного забезпечення міської забудови. 2. Культурно-видовищні заклади, торгівля та громадське харчування. <p>Споруди дорожньо-транспортної групи</p>	6		2	
П 1.5	МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ <ol style="list-style-type: none"> 1. Дошкільні та шкільні заклади 2. Система торгово-побутового обслуговування 3. Молли 4. Торгово-пішохідні зони 	6		2	
П 1.6	Програма регенерації та модернізації історико-містобудівного комплексу <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення 2. Мета програми реконструкції та модернізації кварталу 3. Передпроектний аналіз <p>Пропозиція проведення заходів по регенерації та модернізації</p>	6		2	

3.4 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виноситься на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Програма регенерації та модернізації історико-містобудівного комплексу	96		
ЗМ1	Програма регенерації та модернізації історико-містобудівного комплексу	96		
Т 1.1	Аналіз нормативної бази в сфері охорони нерухомої культурної спадщини, документів ЮНЕСКО та ІКОМОС;	12	2, 15 - 25	
Т 1.2	Збір фактологічного матеріалу, проведення натурних обстежень	12	2, 15 - 25	
Т 1.3	Аналіз наукової української та європейської літератури	12	2, 15 - 25	
Т 1.4	Вивчення архівних матеріалів	12	2, 15 - 25	
Т 1.5	Вивчення досвіду реконструкції та регенерації в Україні та країнах Європи	12	2, 15 - 25	
Т 1.6	Систематизація отриманих даних	12	2, 15 - 25	
Т 1.7	Аналіз функціонально-планувальної та композиційно-просторової організації історико-містобудівного комплексу	12	2, 15 - 25	
Т 1.8	Визначення основ регенерації та реконструкції.	12		

3.5 Курсове проектування

Тематика та зміст курсової роботи, що виконується студентами, визначаються завданням на курсове проектування. Тематика курсового проектування сприяє формуванню у студентів компетентностей та результатів навчання, наведених у розділі 2 робочої програми.

Індивідуальні завдання студента як спеціальний розділ входять у завдання на курсову роботу.

Інші види самостійної роботи та загальний її баланс характеризує таблиця 1.

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Реконструкция и обновление сложившейся застройки города. Учебное пособие для вузов / Под общей ред. Грабового П. Г., Харитоновой В. А. – М.: Издательства “АСВ” и “Реалпроект”, 2006. – 624с.
2. Лукомська З.В., Поліщук Л.К. Реконструкція та модернізація архітектурних комплексів. Концепція реконструкції та модернізації кварталу: методичні вказівки. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. – 39 с.
3. Бевз М. Проблема збереження різночасових містобудівних історичних комплексів у архітектурній тканині міста / М. В. Бевз // Урбаністично-архітектурні проблеми міст Галичини. Збірник наукових праць. – Львів, 1996. – С. 21–28.
4. Борисевич Е. Реконструкция исторических городов. Особенности метода исследования (на примере Ленинградской области) / Е. Борисевич // Развитие и совершенствование планировочной структуры исторических городов. – Л.: ЛИСИ., 1989. – С. 29–38.
5. Зосимов Г. И. Пространственная организация города / Г. И. Зосимов. – М., 1976. – С. 24–35.
6. Косточкин В. В. Проблемы воссоздания в архитектурном наследии. / В.В. Косточкин // Строительство и архитектура. – Москва, 1982. – 62 с.
7. Крашенинников А. Жилые кварталы: Учеб. пособие для архитектурно-строит, спец. вузов / А. В. Крашенинников / [Под общ. ред. Н. Н. Миловидова, Б. Я. Орловского, А. Н. Белкина]. – М.: Высшая школа, 1988. –87 с.; ил.
8. Лавров В. Развитие планировочной структуры исторически сложившихся городов / В. А Лавров. – М.: Стройиздат, 1977. – С. 42–78.
9. Лавров В. Реконструкция крупных городов: Методическое пособие / Лавров В.А. – М., 1972. – 154 с.
10. Лукомська З. Стратегія регенерації середовища історичного містобудівного комплексу (на прикладі міста Івано-Франківська) / З. Лукомська // Проблеми розвитку міського середовища: наук.-техн.зб/ - К.:НАУ, 2014. – Вип.1 (11). – С. 79 – С.92
11. Лукомська З. Особливості пристосування цінних історичних палацових комплексів (на прикладі палацу Потоцьких XVII – XVIII ст. У Івано-Франківську) / З. Лукомська, Г. Лукомська // Архітектурний вісник КНУБА: - КНУБА, 2014. - Вип.3– С. 32 – С.42
12. Посацький Б. Реконструкція сформованих міст / Б.С. Посацький. – Львів, 1985. – 75 с.
13. Пруцын О. Архитектурно-историческая среда / О. Пруцын, Б. Рымашевский, В. Борусевич. – М.: “Стройиздат”, 1990. – С. 12–233.
14. Шепелев Н.П. Реконструкция городской застройки: Учеб. для строит. спец. вузов / Н. П. Шепелев, М.С. Шумилов. – М.: Высш. шк., 2000. – 271 с.; ил.

4.2 Додаткова література

15. Конвенции и рекомендации ЮНЕСКО по вопросам охраны культурного наследия: Сборник. – М., 1990. – С. 97–106.
16. Подъяпольский С. Реставрация памятников архитектуры: Учеб. пособие для вузов/С. С. Подъяпольский, Г. Б. Бессонов, Л. А. Беляев, Т. М. Постникова; Под общ. ред. С. С. Подъяпольского.- М.: Стройиздат, 1988.- 264. с: ил.
17. Посацький Б. Основи урбаністики: в 2-х ч. – Ч.І.: Процеси урбанізації та територіальне розпланування. – Львів., 1999. – 116 с.; Ч.ІІ. Розпланування та забудова міст. – Львів., 2001. – 242 с.

18. Реконструкція, ремонт, реставрація об'єктів будівництва. Житлові будинки. Реконструкція та капітальний ремонт. ДБН В.3.2-2-2009. – Київ, Мінрегіонбуд України. – 2009 р.
19. Реконструкція, ремонт, реставрація об'єктів невиробничої сфери. Реставраційні, консерваційні та ремонтні роботи на пам'ятках культурної спадщини. ДБН В.3.2-1-2004. – Київ, Держбуд України. – 2005 р.
20. Реконструкция и обновление сложившейся застройки города. Учебное пособие для вузов / Под общей ред. Грабового П. Г., Харитоновой В. А. – М.: Издательства “АСВ” и “Реалпроект”, 2006. – 624с.
21. Реконструкция центров исторических городов. – М.: “Стройиздат”, 1987. – С. 176– 207.
22. Рудницький А. М. Розвиток міст західних областей УРСР та їх соціалістична реконструкція / Учбовий посібник для студентів архітектурної спеціальності Львівського політехнічного інституту. – Львів, 1971. – 56 с.
23. Руководство по реконструкции городов. – М., 1979. – С. 3–45.
24. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження і затвердження науково-проектної документації для реставрації об'єктів нерухомої культурної спадщини. ДБН А.2.2-6-2008. – Київ, Мінрегіонбуд України. – 2008 р.
25. Україна в міжнародно-правових відносинах: книга 2, Правова охорона культурних цінностей. – Київ: Юрінком Інтер, 1997.

4.3 Література та методичне забезпечення практичних занять

26. Лукомська З.В., Поліщук Л.К. Реконструкція та модернізація архітектурних комплексів. Концепція реконструкції та модернізації кварталу: методичні вказівки. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. – 39 с.

4.4 Література та методичне забезпечення курсового проектування

27. Лукомська З.В., Поліщук Л.К. Реконструкція та модернізація архітектурних комплексів. Концепція реконструкції та модернізації кварталу: методичні вказівки. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. – 39 с.

5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Дається детальна інформація про методи контролю знань студентів на лекціях, практичних та лабораторних заняттях. Зразок схеми нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 5. За даними таблиці 5 на початку семестру розробляється робочий план дисципліни.

Таблиця 5 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Наукові методи регенерації історико-містобудівних комплексів і ансамблів»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Модуль 1	
Модульна контрольна робота № 1 Загальне дослідження історичної забудови	50
Модульна контрольна робота № 2 Пропозиція проведення заходів по регенерації та модернізації	50
Усього	100

Схему нарахування балів при виконанні та захисті курсового проекту(роботи) наведено у відповідних методичних вказівках з курсового проектування.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	задовільно
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни